

PROGRAM

PRIMARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE STUDENATA, SPORTISTA I
FIZIKALNE REHABILITACIJE RADNIKA NA BOLOVANJU DUŽEM
OD 42 DANA NA PODRUČJU ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA
ZA 2024. GODINU

1.UVOD

Korištenje zdravstvenih usluga je uslovljeno osjećajem i shvatanjem da je nastupio poremećaj zdravlja i da je zdravstvena usluga potrebna. Taj osjećaj poremećaja i zahtjev za uslugom može biti subjektivne naravi bez vidnih oštećenja zdravlja i funkcija organizma, ali i objektivnog poremećaja i ispada nekih funkcija. Obim korištenja zdravstvenih usluga proširuje se i kategorijom svjesnih zloupotreba u korištenju usluga, ali i preventivnim pregledima za koje pacijent ne osjeća potrebu. Iz ovoga je jasno vidljivo da postoji značajna razlika između zahtjeva i potreba za uslugama, a istovremeno i razlika između potreba stanovništva za zdravstvenim uslugama i objektivnim materijalnim mogućnostima za njihovo zadovoljenje. Stoga je neophodno postaviti prioritete koji će biti u skladu sa najozbiljnijim zdravstvenim potrebama i sa onim što je najkorisnije za zajednicu, pri čemu će program i planovi rada biti takve kvalitete da garantuju da će se raspoloživim sredstvima postići obećani ciljevi i da će biti izvedeni na najjeftiniji mogući način. Upravljanje zdravstvenom zaštitom znači svrsishodno iskorištavanje zdravstvenih resursa za ostvarivanje onih ciljeva i prioriteta koji najbolje zadovoljavaju zdravstvene potrebe stanovništva. Njihovo efikasno korištenje znači pružanje zdravstvenih usluga na način koji će povećati zadovoljavanje zdravstvenih potreba a smanjiti troškove pružanja datog obima zdravstvenih usluga.

Da bi se omogućilo uspješno funkcionisanje zdravstvene zaštite neophodno je vršiti adekvatno planiranje, odnosno utvrditi zadatke i ciljeve koje u budućoj akciji treba ostvariti, razraditi metode i puteve kojima će se to postići, i predvidjeti sredstava i postupke koji su za to potrebni.

Program zdravstvene zaštite predstavlja skup svih mjera i akcija koje se poduzimaju na određenom području, a na njegov obim utiču demografski događaji, zdravstveno stanje stanovništva, higijensko-epidemiološka situacija, razvijenost zdravstvenih službi, materijalne mogućnosti. Program se donosi za svaku godinu i to najkasnije do kraja prethodne godine. Program rada pojedinih zdravstvenih djelatnosti polazi od utvrđenih ciljeva, potreba i prioriteta stanovništva poštujući usvojene standarde i normative.

Jedan od najozbiljnijih problema s kojima se susreću sprovodioci zdravstvene politike jeste usklađivanje zdravstvene potrošnje sa intencijama i ciljevima politike.

Determinante korištenja zdravstvenih usluga mogu se klasificirati u pet kategorija:

- Faktori morbiditeta
- Predisponirajući faktori: demografske karakteristike, sastav domaćinstva i porodice, obrazovanje, stavovi i odgovornost za zdravlje
- Faktori mogućnosti: finansijsko stanje obitelji, postojanje i pristupačnost zdravstvenih usluga, zdravstveno osiguranje, sigurnost dohotka
- Faktori resursa: kadar, prostor, oprema
- Faktori organizacije: alokacija resursa, nekvantitativne karakteristike sistema, opće karakteristike koje se odnose na sistem i područje

Ekonomičnost je jedan od temeljnih principa i ciljeva kojem treba da se prilagode cjelokupni odnosi u sistemu zdravstvene zaštite. Kao specifična mjera u cilju podsticanja ekonomičnosti u zdravstvenoj djelatnosti su standardizacija sadržaja, kvalitete i strukture cijena usluga, te

postojanje standarda sadržaja i kvalitete usluga, njihova registracija, analiza i evaluacija izvršenog rada.

Programiranje zdravstvene zaštite predstavlja strateško planiranje koje se može definisati kao skup aktivnosti na odeđenom području kojima zdravstvena potreba korisnika treba da bude zadovoljena. Na njegov obim utiču svi, već ranije spomenuti faktori.

Programima zdravstvene zaštite regulišu se međusobni odnosi između zavoda za zdravstveno osiguranje i pružaoca usluga. Oni polaze od utvrđenih ciljeva, potreba i prioriteta stanovništva utvrđenim planom ZZZO i usvojenih standarda i normativa, i od jedinstvene metodologije za obračun potrebnih sredstava.

Strateški ciljevi zdravstvene zaštite su:

- ✓ provođenjem programa promocije zdravlja povećati nivo zdravlja stanovništva u cjelini uz smanjenje prevalence faktora rizičnih po zdravlje;
- ✓ smanjiti oboljevanje, smrtnost i invalidnost od bolesti, povreda i stanja na koja se može djelovati preventivnim mjerama i efikasnom zdravstvenom zaštitom;
- ✓ osobitu pažnju posvetiti zdravstvenom stanju i mjerama unapređenja zdravlja populacijskih skupina pod povećanim rizikom.

Osnovni ciljevi sprovođenja Plana i Programa zdravstvene zaštite jesu:

- unapređenje zdravlja stanovništva u cjelini,
- povećanje očekivanog trajanja života i smanjenje smrtnosti,
- povećanje broja godina života bez bolesti i/ili invalidnosti ,
- osiguranje najviše moguće razine fizičkog i psihičkog zdravlja uz brigu za poboljšanje kvaliteta života očuvanjem zdravlja i funkcionalnog kapaciteta.

2. CILJ

Definisati strukturu zdravstvenih usluga koji će se pod jednakim uslovima osiguravati osiguranim licima u zadovoljenju zdravstvenih potreba.

Cilj planiranja u zaštiti zdravlja je da se što uspješnije i što ekonomičnije, u određenom periodu i na određenom prostoru, sprovedu određene mjere zaštite i unapređenja zdravlja, a naročito da se obezbijedi pružanje određenog asortimana i količine zdravstvenih usluga za određene korisnike, kako bi se zadovoljile njihove potrebe.

3. METODOLOGIJA IZRADE PROGRAMA

Program djelatnosti Primarne zdravstvene zaštite studenata, sportista i fizikalne rehabilitacije radnika na bolovanju dužem od 42 dana na području Zeničko-dobojskog definisan je normativom broja korisnika na jedan tim, te vrijednošću usluga koje pruža taj tim. Za svaki segment programa obračunava se broj timova, te na osnovu njega i cijene tima, dobija se iznos za finansiranje konkretne djelatnosti za određenu kategoriju stanovništva. Zbir svih tih iznosa predstavlja kompletan iznos za finansiranje ovoga programa. Ovako dobijene vrijednosti programa su izražene u bodovima, te se konkretan iznos u KM dobija množenjem broja bodova sa vrijednošću boda.

Za provođenje zdravstvene zaštite po ovom programu Fond zdravstvenog osiguranja sklapa ugovor sa zdravstvenom ustanovom i to za djelatnosti iz ovog programa za koje je ona kadrovski i prostorno osposobljena.

4. DEMOGRAFSKA ANALIZA

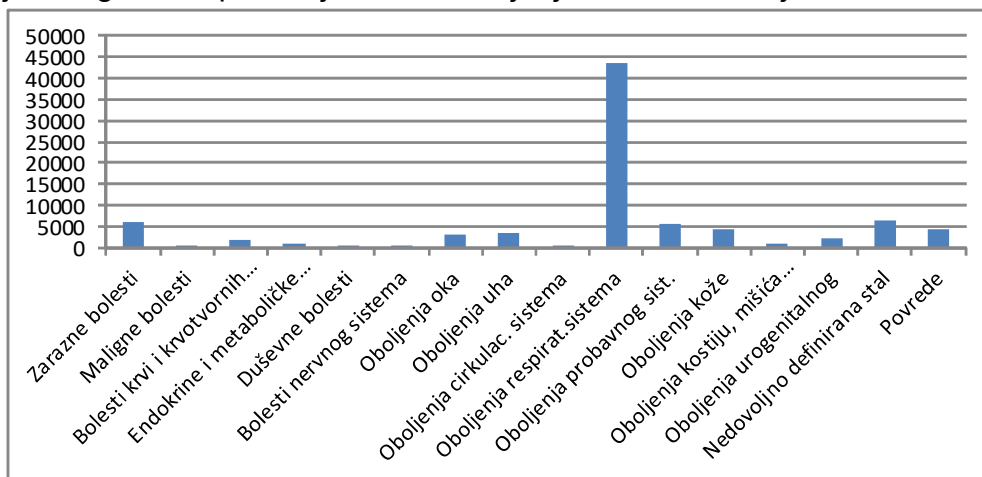
Područje ZDK se prostire na površini od 3.344,1 km², i administrativno se dijeli na 12 opština. Prema procjeni Federalnog statističkog zavoda na ovom prostoru je sredinom 2022. godine živjelo 352.114 stanovnika sa prosječnom gustinom naseljenosti od oko 105,3 stanovnika po kvadratnom kilometru.

Broj osiguranih lica na području ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA je 314.524 od čega je registrovano 3317 studenata na području Ze-do kantona i 91.276 radnika.

5. ZDRAVSTVENO STANJE STANOVNIŠTVA

5.2. OBOLJENJA I STANJA ŠKOLSKE DJECE I MLADIH

Kod školske djece i omladine registrovano je ukupno 35.269 oboljenja. Slijedeći grafikon prikazuje odnos oboljenja kod školske djece i omladine.

U ovoj dobnoj grupi akutne infekcije gornjih respiratornih puteva su najčešće oboljenje, zatim slijede zarazne bolesti pa oboljenja probavnog sistema, kože i povrede...

FIZIKALNA MEDICINA I REHABILITACIJA

Službe medicinske rehabilitacije su obavljale svoj posao na 25 punktova u 26 ordinacija, a usluge je pružalo 25 specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije i 78 fizioterapeut tehničara. Bilo je 51.676 posjeta u ordinacijama ljekara, urađeno je 226.277 fizioterapija, 109.565 kineziterapija te 13.067 hidroterapija.

Obzirom na veliku porebu za medicinskom rehabilitacijom populacije, te ograničenim kapacitetima zdravstvenog sektora, javila se potreba za stvaranjem listi čekanja za pružanje ovih usluga sa čekanjem na uslugu i po par mjeseci.

6. PROGRAM RADA PRIMARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE STUDENATA, SPORTISTA I FIZIKALNE REHABILITACIJE RADNIKA NA BOLOVANJU DUŽEM OD 42 DANA

6.1. PRIMARANA ZDRAVSTVENA ZAŠTITE STUDENATA KROZ POSEBAN TIM PORODIČNE MEDICINE

Djelatnost porodične medicine osigurava jedan radni tim na 1.800 osiguranih lica i to za stanovništvo starije od 6 godina.

Za stanovništvo koje je obuhvaćeno porodičnom medicinom prestaju djelovati službe opšte medicine i zdravstvene zaštite školske djece i omladine.

Osnovni sastav tima porodične medicine je:

- 1 doktor medicine specijalista porodične medicine, ili doktor medicine sa posebnom edukacijom iz porodične medicine
- 1 medicinska sestra/tehničar SSS

U sastav tima porodične medicine može biti uključena i 1 medicinska sestra/tehničar sa završenim prvim ciklusom VSS ili VŠS VI stepen, a koja svojim djelovanjem pokriva djelatnost zdravstvene njege u zajednici sa patronažom.

Timovi porodične medicine bi trebali populaciji studenata, pružati usluge sa sljedeće liste, u zavisnosti od potreba i zahtijeva.

RB	NAZIV USLUGE
	PREVENTIVNE USLUGE

1	Ciljani pregled na rano otkrivanje karcinoma debelog crijeva
2	Ciljani pregled osoba iznad 18 godina sa faktorima rizika
3	Ciljani pregled školskog djeteta (zdrava djeca koja nose faktor rizika)
4	Ciljani pregled školskog djeteta u svrhu smještaja u kolektiv, oslobađanja nastave od fizičkog vaspitanja, izdavanja ljekarskog uverenja, ekskurzije, školska takmicenja i rekreativna nastava
5	Davanje vakcina sa ljekarskim pregledom
6	Kontrolni pregled
7	Pregled i obrada za ocjenu preostalih sposobnosti školskog djeteta sa teškoćama u psihofizičkom razvoju u svrhu ostvarivanja pripadajućih prava
8	Savjetovanje bolesnika
9	Savjetovanje u ordinaciji bez ljekarskog pregleda SAVJETOVALISTE
10	Sistematski pregled odraslog lica u dobi iznad 18 godina
11	Sistematski pregled školskog djeteta u II, IV, VI. I VIII razredu OŠ, i I i III razredu SŠ.
12	Zdravstveno-vaspitni rad - grupni SAVJETOVALISTE
13	Zdravstveno-vaspitni rad - individualni SAVJETOVALISTE
14	Zdravstveno-vaspitni rad - individualni SAVJETOVALISTE
	USLUGE LIJEČENJA I INTERVENCIJE
15	Analiza i izrada izvještaja o izvršenim sistematskim pregledima
16	Brza analiza krvi i urina (trakicom) u kući
17	Brza analiza krvi i urina (trakicom) u ordinaciji
18	Davanje intravenske infuzije u ordinaciji
19	Davanje intravenske infuzije u stanu bolesnika
20	Davanje intravenske injekcije u ordinaciji
21	Davanje intravenske injekcije u stanu bolesnika
22	Davanje klizme u ambulanti
23	Davanje klizme u stanu bolesnika
24	Davanje subkutane ili intramuskularne injekcije u stanu bolesnika
25	Davanje subkutane ili intramuskularne injekcije, u ordinaciji
26	EKG snimanje sa očitavanjem
27	EKG snimanje sa očitavanjem u stanu
28	Evidentiranje i prijava zaraznih bolesti i hroničnih nezaraznih bolesti
29	Incizija manjeg abscesa, panaricija ili karbunkula
30	Inhaliranje
31	Ispiranje uha
32	Izdavanje potvrde o privremenoj nesposobnosti za rad (doznake)
33	Izveštaj ljekara o povredi ili oštećenju zdravlja (ozljedni list)
34	Komuniciranje sa službama socijalne zaštite, obrazovanja i drugim
35	Komunikacija sa socijalnim, obrazovnim i drugim sektorima
36	Ljekarska potvrda (izvod iz medicinske dokumentacije)
37	Ljekarski pregled u kući - prvi
38	Ljekarski pregled u ordinaciji - ponovni
39	Ljekarski pregled u ordinaciji - prvi
40	Ljekarski pregled u stanu bolesnika - ponovni
41	Ljekarsko uvjerenje o zdravstvenom stanju
42	Patronažna posjeta djetetu od 1-14 godina

43	Patronažna posjeta novorođenčetu i porodilji (0-28 dana)
44	Patronažna posjeta porodici -
45	Patronažna posjeta trudnici
46	Patronažna posjeta trudnici - prva
47	Patronažne posjete oboljelim od ostalih hroničnih oboljenja
48	Patronažne posjete oboljelim od tuberkuloze
49	Patronažne posjete zbog alkoholizma
50	Patronažne posjete zbog narkomanije
51	Ponovni ljekarski pregled školskog djeteta
52	Posjeta oboljelim od malignih neoplazmi
53	Posjete oboljelim od diabetes mellitusa
54	Posjete oboljelim od kardivaskularnih i cerebrovaskularnih oboljenja
55	Posjete oboljelim od mentalnih oboljenja
56	Posjete oboljelim od mišićne distrofije
57	Postavljanje fiksacionog zavoja
58	Pregled i obrada za Invalidsko-penzionu komisiju
59	Pregled i upućivanje na ljekarsku komisiju
60	Pregled medicinskog sestre/tehničara u kući
61	Previjanje rane ili opekotine
62	Primarna obrada površinske rane ili opekotine II stepena manjeg obima
63	Primarna obrada površinske rane sa šivanjem
64	Primarna obrada rane bez šivenja
65	Primarno zbrinjavanje preloma ili drugih povreda ekstremiteta sa transportnom imobilizacijom
66	Priprema za rano otpuštanje pacijenta iz bolnice
67	Promjena urinarnog katetera u stanu bolesnika
68	Propisivanje lijekova, davanje uputnica i savjeta
69	Prva patronažna posjeta djetetu od 1-14 godina
70	Prva patronažna posjeta novorođenčetu i porodilji (0-28 dana)
71	Prva patronažna posjeta porodici
72	Prvi ljekarski pregled školskog djeteta
73	Reanimacija
74	Sačinjavanje statističkih izvještaja
75	Skidanje šavova sa toaletom i previjanjem
76	Stavljanje ili promjena urinarnog katetera u ordinaciji
77	Stručna pomoć pri porodu od strane tima porodične-opće medicine u stanu
78	Ukazivanje hitne medicinske pomoći
79	Uzimanje materijala u kući za laboratorijske analize
80	Uzimanje materijala u ordinaciji za laboratorijske analize
81	Vađenje stranog tijela iz kože i podkožnog tkiva
82	Vađenje stranog tijela iz oka, uha ili nosa
83	Vođenje statističkih evidencija (po timu dnevno)

ZDRAVSTVENA DJELATNOST	POPULACIONA GRUPA	BROJ TIMOVA	UKUPNA VRIJEDNOST USLUGA U BODOVIMA
Porodična medicina	3317	1,84	150754

6.2. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA ŽENA

Ciljevi zdravstvene zaštite žena su:

1. Osiguranje boljeg pristupa odgovarajućim zdravstvenim službama
2. Smanjenje stope maternalne smrtnosti i razlika u smrtnosti među pojedinim geografskim područjima
3. Smanjenje smrtnosti od malignih oboljenja ženskih reproduktivnih organa i dojke
4. Smanjenje učestalosti namjernih prekida trudnoće
5. Smanjenju stope morbiditeta usljed spolno prenosivih bolesti
6. Rađanje zdravog i željenog potomstva

PROGRAMSKI ZADACI se mogu podijeliti u tri glavne grupe:

1. Planiranje porodice koje obuhvata:
  1. zdravstveno-odgojni rad i prosvjećivanje u svrhu upoznavanja sa metodama planiranja porodice, fiziologijom reprodukcije, upotrebom kontracepcije, odgovornosti roditelja, održavanjem seksualne higijene, prevencije spolnih bolesti i AIDS-a putem individualnog i grupnog rada, savjetovanjima, raspodjelom edukativnog materijala, zdravstvenim predavanjima i slično.
  2. Izbor najprikladnijeg kontraceptivnog sredstva, te kontrola njihove upotrebe u svrhu sprječavanja patoloških stanja.
  3. Ginekološki pregledi u vezi planirane trudnoće, dijagnostika i terapija stanja koja mogu uticati na ishod trudnoće i zdravlje žene tokom trudnoće, poroda i babinja
2. Perinatalna zaštita koja obuhvata:
  1. sistematske i kontrolne preglede trudnica uz ocjenu zdravstvenog stanja
  2. savjetovanje trudnica o prehrani, odijevanju, ličnoj i seksualnoj higijeni, radnom opterećenju, toku trudnoće i pripremi za porod
  3. pregledi porodilja i babinjara
  4. patронаžne posjete porodilji i novorođenčetu
3. Ostala zaštita koja obuhvata:
  - Specijalističke i dijagnostičke preglede
  - Sistematske, kontrolne i ciljane preglede u cilju ranog otkrivanja malignih oboljenja reproduktivnih organa i dojki
  - Sprovođenje terapijskih i rehabilitacijskih mjera kod oboljelih žena

Zdravstvenu zaštitu žena osigurava radni tim za 10.000 korisnika u sastavu:

- 1 doktor medicine specijalista ginekologije i akušerstva

- 0,5 ginekološko-akušerska sestra/tehničar sa završenim prvim ciklusom VSS ili medicinska sestra/tehničar VŠS VI stepen
- 1 ginekološko-akušerska sestra/tehničar SSS

Godišnja vrijednost naknade za program rada ovog tima iznosi 113.700 bodova.

U okviru primarne zdravstvene zaštite žena pružaju se sljedeće usluge:

RB	USLUGA
1	Abrazija kondiloma vulve i vagine
2	Aplikacija intrauterine spirale sa dilatacijom
3	Arteficijalni prekid trudnoće do 10 sedmica IZ MEDICINSKIH INDIKACIJA
4	Biopsija cerviksa
5	Biopsija endometrijuma
6	Biopsija vulve
7	Ciljani ginekološki pregled
8	Ciljani pregled na rano otkrivanje raka dojke
9	Ciljani pregled na rano otkrivanje raka grlića maternice
10	Davanje infuzija u ambulanti
11	Davanje subkutanih i intramuskularnih injekcija
12	Eksplorativna kiretaža cervikalnog kanala
13	Ginekološki pregled porodilje - kontrolni
14	Ginekološki pregled porodilje - prvi
15	Grav index test
16	Incizija i drenaza apscesa Bartolinijeve zlijezde
17	Incizija i drenaza apscesa vulve
18	Individualna pouka trudnice o higijeni, ishrani i pripremi za porod
19	Izrada i tumačenje CTG
20	Kolposkopski pregled
21	Kontrolni ginekološki pregled trudnice sa visoko rizičnom trudnoćom
22	Kontrolni ginekološki pregled trudnice u drugom i trećem trimestru
23	Koordinacija sa patronažnom službom u odnosu na trudnice, porodilje, babinjare i žene nakon prekida trudnoće
25	Liječenje početnog mastitisa
26	Liječenje staze
27	Liječenje ragada
28	Ljekarsko uvjerenje (izvod iz medicinske dokumentacije)
29	Lokalna aplikacija lijeka
30	Ponovni ginekološki pregled u ambulanti
31	Ponovni ginekološki pregled u savjetovalištu za sterilitet
32	Pregled dojki
33	Pregled dojki
34	Pregled poslije pobačaja
35	Pregled u vezi sa kontracepcijom
36	Pregled ultrazvučnim aparatom do 14 sedmica trudnoće
37	Pregled ultrazvučnim aparatom nakon 14 sedmica trudnoće
38	Propisivanje lijeka i davanje uputstava
39	Prvi ginekološki pregled u ambulanti
40	Prvi ginekološki pregled u savjetovalištu za sterilitet
41	Prvi ginekološki pregled žene u prvom trimestru I prenatalna dijagnostika
42	Rad sa manjom grupom
43	Razvijanje laktacije i prevencija komplikacija
44	Revizija epiziotomije
45	Stručna pomoć pri porođaju
46	Tuširanje grlića materice
47	Ultrazvučni pregled dojki
48	Uzimanje brisa i analiza kristalizacije cervikalne sluzi
49	Uzimanje brisa i analiza vaginalnog sekreta
50	Uzimanje brisa na Papanikolau

51	Vađenje intrauterine spirale
	JUVENILNA GINEKOLOGIJA
52	Prvi juvenilni ginekološki pregled
53	Ponovni juvenilni ginekološki pregled

ZDRAVSTVENA DJELATNOST	POPULACIONA GRUPA	BROJ TIMOVA	UKUPNA VRIJEDNOST USLUGA U BODOVIMA
Zdravstvena zaštita žena	1672	0,17	19329

6.3. PULMOLOŠKA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA SPECIFIČNIH I NESPECIFIČNIH PLUĆNIH OBOLJENJA

Ciljevi pneumoftziološke zaštite su:

1. Zaštita zdravlja stanovništva od plućnih bolesti zdravstveno odgojnim radom
2. Smanjenje morbiditeta i mortaliteta od tuberkuloze putem poduzimanja preventivnih mjera za sprječavanje obolijevanja od TBC i putem aktivnog nadzora oboljelih
3. Smanjenje morbiditeta i mortaliteta od ostalih plućnih oboljenja

PROGRAMSKI ZADACI

1. Praćenje i analiziranje kretanja razbolijevanja od TBC i nespecifičnih plućnih bolesti
2. Epidemiološko istraživanje faktora koji utiču na pojavu obolijevanja
3. Sprovođenje specifičnih mjera zdravstvene zaštite od tuberkuloze putem obavezne vakcinacije i revakcinacije protiv tuberkuloze prema programu imunizacije i epidemiološkim kriterijima u saradnji sa službama za zdravstvenu zaštitu djece i školske mladeži
4. Sprovođenje hemoprofilakse
5. Otkrivanje oboljenja, dijagnostika i terapija oboljelih
6. Konsultativno-specijalistički pregledi
7. Prikupljanje sputuma i urina za bakteriološko-laboratorijska ispitivanja
8. Davanje specijalističkog mišljenja o zdravstvenom stanju i sposobnosti iz svog djelokruga rada
9. Sprovodi patronažnu zaštitu hroničnih i tuberkuloznih bolesnika prema medicinskim indikacijama u dogovoru sa ordinirajućim ljekarom
10. Zdravstveni odgoj i prosvjećivanje hroničnih bolesnika i njihovih porodica
11. Provođenje zdravstveno-promotivnih aktivnosti u cilju manje izloženosti ili potpunog uklanjanja riziko faktora za nastanak malignih plućnih oboljenja usvajanjem zdravih stilova života (nepušenje, pravilna ishrana...)
12. Sudjeluje u organizaciji i sprovođenju skrining metoda

Zdravstvenu zaštitu kod specifičnih i nespecifičnih plućnih oboljenja osigurava jedan radni tim na 65.000 osiguranika.

Sastav tima:

- 1 doktor medicine specijalista pneumoftziolog ili pulmolog
- 0,5 rtg inženjer sa završenim prvim ciklusom VSS ili rtg tehničar VŠS VI stepen

- 1 medicinska sestra/tehničar SSS

Godišnja vrijednost naknade za program rada ovog tima iznosi **98.200** bodova.

Od ukupno raspoloživog radnog vremena 15% se odnosi na obavljanje usluga preventive

U okviru pulmološke zdravstvene zaštite od specifičnih i nespecifičnih oboljenja pružaju se sljedeće usluge:

RB	NAZIV USLUGE
1	Bronhodilatacijski test
2	Direktna mikroskopija na BK
3	Funkcionalna dijagnostika pluća (spirometrija)
4	Ispitivanje kožne preosjetljivosti na inhalacione alergene
5	Koordinacija sa patronažnom službom u odnosu na tuberkulozne bolesnike
6	Mjere prevencije astmatičnog napada (Astma škola)
7	Ponovni pregled
8	Prvi pregled
9	Pulsna oksimetrija
10	Rendgenografija pluća
11	Savetovanje bolesnika u ordinaciji bez lješkarskog pregleda SAVJETOVALISTE
12	Tomografija pluća
13	Učešće u radu NTP jedinice
14	Uzimanje sputuma na BK
15	Zdravstveni odgoj i prosvjećivanje zajednice
16	Zdravstveno-vaspitni rad - grupni SAVJETOVALISTE
17	Zdravstveno-vaspitni rad - individualni SAVJETOVALISTE
18	Zdravstveno-vaspitni rad - individualni SAVJETOVALISTE

ZDRAVSTVENA DJELATNOST	POPULACIONA GRUPA	BROJ TIMOVA	UKUPNA VRIJEDNOST USLUGA U BODOVIMA
Zdravstvena zaštita kod specifičnih i nespecifičnih plućni oboljenja	3317	0,05	4910

6.4. LABORATORIJSKA DJELATNOST

Laboratorijska djelatnost medicinskoj praksi pruža kvantitativno izražene informacije o bolesniku što omogućava egzaktniju prevenciju, dijagnostiku, terapiju i prognozu bolesti.

Laboratorij ne razvija svoje sopstvene zdravstvene programe i ne sprovodi samostalne aktivnosti usmjerene na sprječavanje i borbu protiv bolesti. Ona sudjeluje, kao vrlo bitan faktor, u provođenju zdravstvenih programa i odvijanju svakodnevnih poslova u dijagnostici i terapiji oboljenja.

PROGRAMSKI ZADACI

1. Uzimanje materijala za laboratorijske pretrage
2. Izvođenje laboratorijskih testova na bazi usvojenih standarda i metoda rada
3. Interpretacija dobivenih nalaza
4. Redovna kontrola rada pomoću odgovarajućih standarda

5. Redovna kontrola uzoraka krvi, seruma i drugog biološkog materijala
6. Sprovođenje svih dijagnostičkih postupaka iz domena primarne zdravstvene zaštite
7. Kontinuirano stručno usavršavanje djelatnika

Laboratorijsko dijagnostička djelatnost se organizuje kroz biohemijsko-hematološki laboratorij. On u svom sastavu može imati priručne laboratorije dislocirane u mjesnim zajednicama, radnim kolektivima, školama i drugim zdravstvenim lokalitetima u kojima je organizovana primarna zdravstvena zaštita na nivou tima ljekara opće medicine ili specijaliste.

Laboratorijsku djelatnost osigurava jedan radni tim na 35.000 osiguranika.

Sastav tima:

- 1 specijalista medicinske biohemije ili dipl. ing. laboratorijske dijagnostike ili medicinske biohemije drugi ciklus VSS studija ili VSS VII stepen
- 0,5 laborant sa završenim prvim ciklusom VSS ili VŠS VI stepen
- 6 medicinska sestra/tehničar - laborant SSS

Godišnja vrijednost naknade za program rada tima iznosi **252.400** bodova.

Zajedničke opšte laboratorijske usluge

RB	USLUGA
1.	Uzorkovanje kapilarne krvi kod odraslih (mikrouzorkovanje)
2.	Uzorkovanje kapilarne krvi kod djece (mikrouzorkovanje)
3.	Uzorkovanje venske krvi kod odraslih (venepunkcija)
4.	Uzorkovanje venske krvi kod djece (venepunkcija)
5.	Uzorkovanje krvi u kući bolesnika
6.	Prijem uzorka, kontrola kvaliteta uzorka i priprema uzorka za laboratorijska ispitivanja *
7.	Prijem i kontrola kvaliteta uzorka i priprema uzorka za zamrzavanje, skladištenje i transport **

*Usluga prethodi i obavezni je dio svake laboratorijske analize

**Usluga prethodi i obavezni je dio svake laboratorijske analize kod koje je neophodno zamrzavanje, skladištenje i transport uzorka

Biohemijske analize

Biohemijske analize u serumu

RB	USLUGA
1.	Alanin aminotransferaza (ALT) u serumu - spektrofotometrija
2.	Albumin u serumu - spektrofotometrija
3.	Alfa-amilaza u serumu - POCT metodom
4.	Alkalna fosfataza (ALP) u serumu - POCT metodom
5.	Aspartat aminotransferaza (AST) u serumu - POCT metodom
6.	Bilirubin (direktan) u serumu - POCT metodom
7.	Bilirubin (ukupan) u serumu - POCT metodom
8.	C-reaktivni protein (CRP) u serumu - imunoturbidimetrijom
9.	Fosfor, neorganski u serumu - POCT metodom
10.	Gama-glutamil transferaza (gama-GT) u serumu - spektrofotometrija

11.	Glukoza u serumu - POCT metodom
12.	Željezo u serumu
13.	Hloridi u serumu - jon- selektivnom elektrodom (ISE)
14.	Hloridi u serumu - POCT metodom
15.	Holesterol (ukupan) u serumu - spektrofotometrijom
16.	Holesterol, HDL- u serumu - POCT metodom
17.	Holesterol, HDL- u serumu - spektrofotometrija
18.	Holesterol, LDL- u serumu - POCT metodom
19.	Holesterol, LDL- u serumu - spektrofotometrijom
20.	Kalcijum u serumu - POCT metodom
21.	Kalcijum u serumu - spektrofotometrijom
22.	Kalijum u serumu - jon- selektivnom elektrodom (ISE)
23.	Kalijum u serumu - plamena fotometrija
24.	Kalijum u serumu - POCT metodom
25.	Kreatinin u serumu - POCT metodom
26.	Kreatinin u serumu- spektrofotometrijom
27.	Laktat dehidrogenaza (LDH) u serumu - spektrofotometrija
28.	Laktat dehidrogenaza (LDH) u serumu - POCT metodom
29.	Mokraćna kiselina u serumu - POCT metodom
30.	Mokraćna kiselina u serumu - spektrofotometrija
31.	Natrijum u serumu - POCT metodom
32.	Natrijum u serumu - plamena fotometrija
33.	Natrijum u serumu, jon- selektivnom elektrodom (ISE)
34.	Proteini (ukupni) u serumu - spektrofotometrijom
35.	TIBC (ukupni kapacitet vezivanja željeza) u serumu
36.	Trigliceridi u serumu - POCT metodom
37.	Trigliceridi u serumu - spektrofotometrija
38.	UIBC (nezasićeni kapacitet vezivanja željeza) u serumu
39.	Urea u serumu - POCT metodom
40.	Urea u serumu - spektrofotometrijom

Biohemijske analize u plazmi

RB	USLUGA
1	Alanin aminotransferaza (ALT) u plazmi - POCT metodom
2	Alfa-amilaza u plazmi-POCT metodom
3	Alkalna fosfataza (ALP) u plazmi-POCT metodom
4	Aspart aminotransferaza (AST) u plazmi - POCT metodom
5	Gama-glutamil transferaza (gama-GT) u plazmi - POCT metodom
6	Glukoza u plazmi - POCT metodom

Biohemijske analize u urinu (prvom jutarnjem)

RB	USLUGA
•	Alfa-amilaza u urinu
•	Bilirubin u urinu kva litativno
•	Cjelokupni hemijski pregled, relativna gustina i sediment urina - automatski sa digitalnom protočnom mikroskopijom
•	Cjelokupni pregled, relativna gustina urina - automatski
•	Fizičko- hemijski pregled urina - ručno
•	Glukoza u urinu
•	Hemoglobin (krv) u urinu
•	Ketonska tjela (aceton) u urinu
•	Laki lanci imunoglobulina (Bence-Jones) u urinu
•	pH urina
•	Proteini (frakcije proteina) u urinu - elektroforezom na gelu

•	Proteini u urinu
•	Proteini u urinu - imunoelektroforezom
•	Proteini u urinu - sulfosalicilnom kiselinom
•	Proteini u urinu - zagrevanjem
•	Sediment urina
•	Test na trudnoću u urinu
•	Urobilinogen u urinu kvalitativno

Biohemijske analize u fecesu

RB	USLUGA
	Hemoglobin (krv) (FOBT) u fecesu - imunohemijski
	Hemoglobin (krv) (FOBT) u fecesu - enzimski
	Masti u fecesu
	Nesvarena mišićna vlakna u fecesu
	Skrob u fecesu

Hematološke analize

Opće hematološke analize u krvi

RB	USLUGA
1.	Krvna slika (Er, Le, Hct, Hb, Tr, MCV, MCH, MCHC)
2.	Krvna slika (Er, Le, Hct, Hb, Tr, MCV, MCH, MCHC, DKS-diferencijalna krvna slika)
3.	Leukocitarna formula (LeF) – ručno DKS
4.	Određivanje broja eritrocita (Er) u krvi
5.	Određivanje broja leukocita (Le) u krvi
6.	Određivanje broja trombocita (Tr) u krvi

Hematološke analize koagulacije u krvi/ plazmi

RB	USLUGA
1.	Aktivirano parcijalno tromboplastinsko vrijeme (aPTT) u plazmi - koagulometrijski
2.	Fibrinogen u plazmi
3.	Fibrinogen u plazmi - spektrofotometrijski
4.	INR - za praćenje antikoagulantne terapije u plazmi
5.	Protrombinsko vrijeme (PT)
6.	Vrijeme krvarenja (Duke)

ZDRAVSTVENA DJELATNOST	POPULACIONA GRUPA	BROJ TIMOVA	UKUPNA VRIJEDNOST USLUGA U BODOVIMA
Laboratorijska	3317	0,09	22716

dijagnostička djelatnost			
--------------------------	--	--	--

6.5. RADIOLOŠKA DIJAGNOSTIČKA DJELATNOST PRIMARNOG NIVOVA

Radiološka dijagnostička djelatnost medicinskoj praksi pruža kvantitativno izražene informacije o bolesniku što omogućava egzaktniju prevenciju, dijagnostiku, terapiju i prognozu bolesti.

Radiološka dijagnostika ne razvija svoje sopstvene zdravstvene programe i ne sprovodi samostalne aktivnosti usmjerene na sprječavanje i borbu protiv bolesti. Ona sudjeluje, kao vrlo bitan faktor, u provođenju zdravstvenih programa i odvijanju svakodnevnih poslova u dijagnostici i terapiji oboljenja.

Radiološku dijagnostičku djelatnost primarnog nivoa na 100.000 osiguranih lica osigurava radni tim u sastavu:

- 1 dr med.spec.radiodijagnostike
- 4 inženjer rtg dijagnostike prvi ciklus VSS ili rtg tehničar VŠS VI stepen

Godišnja vrijednost naknade za program rada tima iznosi 205.800 bodova.

RTG dijagnostika primarnog nivoa obuhvata sljedeće usluge:

USLUGA
Radiografija pluća u jednoj ekspoziciji
Pregledni snimak abdomena sa zdjelicom, nativno
Snimak stranog tijela u bilo kojem organu (osim oka)
Snimanje pojedinih dijelova skeleta, ekstremiteta i karlice-za svaki snimak
Kraniogram
Ciljani Rtg snimak zuba
Panoramski snimak vilice
Čitanje i interpretacija rtg snimka

U okviru ove djelatnosti se vrše radiografska snimanja, koja obavlja rtg tehničar prvi ciklus VSS ili VŠS VI stepen.

Čitanje i interpretaciju rtg snimka vrši doktor medicine specijalista radiodijagnostike, a u slučaju hitnosti, očitavanje nalaza vrši ordinarijus koji je i tražio snimak.

ZDRAVSTVENA DJELATNOST	POPULACIONA GRUPA	BROJ TIMOVA	UKUPNA VRIJEDNOST USLUGA U BODOVIMA
Radiološka dijagnostička djelatnost	3317	0,03	6174

6.6. ULTRAZVUČNA DIJAGNOSTIČKA DJELATNOST PRIMARNOG NIVOA

Ultrazvučna dijagnostička djelatnost medicinskoj praksi pruža kvantitativno izražene informacije o bolesniku što omogućava egzaktniju prevenciju, dijagnostiku, terapiju i prognozu bolesti.

Ultrazvučna dijagnostika ne razvija svoje sopstvene zdravstvene programe i ne sprovodi samostalne aktivnosti usmjerene na sprječavanje i borbu protiv bolesti. Ona sudjeluje, kao vrlo bitan faktor, u provođenju zdravstvenih programa i odvijanju svakodnevnih poslova u dijagnostici i terapiji oboljenja.

Ultrazvučnu dijagnostičku djelatnost primarnog nivoa na 40.000 osiguranih lica osigurava radni tim u sastavu:

- 1 dr med.spec. sa završenom edukacijom iz ultrazvučne dijagnostike koja je provedena na radiološko-nastavnoj bazi medicinskog fakulteta ili specijalnoj školi za ultrazvuk priznatoj od medicinskog fakulteta.
- 1 medicinska sestra/tehničar SSS

Godišnja vrijednost naknade za program rada tima iznosi 80.400 bodova.

Ultrazvučna dijagnostika primarnog nivoa obuhvata sljedeće usluge:

USLUGA	SADRŽAJ USLUGE
Ultrazvucni pregled kukova kod dojenčadi	Prijem pacijenta, postavljanje pacijenta u odgovarajući položaj, obavljanje ultrazvučnog pregleda, pisanje nalaza, vođenje medicinske dokumentacije
Ultrazvucne pregled gornjeg abdomena (žučna kesa, žučni putevi, jetra, gušterača, slezena)	Prijem pacijenta, postavljanje pacijenta u odgovarajući položaj, obavljanje ultrazvučnog pregleda, pisanje nalaza, vođenje medicinske dokumentacije
Ultrazvucne pregled donjeg abdomena i retroperitoneuma (bubreg, nadbubreg, mokraćna bešika, prostata, retroperitoneum)	Prijem pacijenta, postavljanje pacijenta u odgovarajući položaj, obavljanje ultrazvučnog pregleda, pisanje nalaza, vođenje medicinske dokumentacije
Ultrazvucni pregled mekih tkiva i limfnih žlijezda	Prijem pacijenta, postavljanje pacijenta u odgovarajući položaj, obavljanje ultrazvučnog pregleda, pisanje nalaza, vođenje medicinske dokumentacije
Ultrazvucni pregled štitne i paraštitne žlijezde	Prijem pacijenta, postavljanje pacijenta u odgovarajući položaj, obavljanje ultrazvučnog pregleda, pisanje nalaza, vođenje medicinske dokumentacije

Ultrazvučnu dijagnostiku na primarnom nivou provode doktori medicine specijalisti sa završenom edukacijom iz ultrazvučne dijagnostike koja je provedena na radiološko-nastavnoj bazi medicinskog fakulteta ili specijalnoj školi za ultrazvuk priznatoj od medicinskog fakulteta.

ZDRAVSTVENA DJELATNOST	POPULACIONA GRUPA	BROJ TIMOVA	UKUPNA VRIJEDNOST USLUGA U BODOVIMA
Ultrazvučna dijagnostička djelatnost - UVZ	3317	0,08	6432

6.7. APOTEKARSKA DJELATNOST ZA VLASTITE POTREBE

Apotekarska djelatnost za vlastite potrebe podrazumijeva obavljanje djelatnosti u posebnoj organizacionoj jedinici vanbolničkih zdravstvenih ustanova a koja se ne može baviti izdavanjem lijekova pacijentima. Ukoliko zdravstvena ustanova ne organizuje posebnu organizacionu jedinicu za obavljanje apotekarske djelatnosti za vlastite potrebe, dužna je zaključiti ugovor sa apotekom kao zasebnom zdravstvenom ustanovom ili apotekarskom privatnom praksom koja posjeduje odobrenje za obavljanje apotekarske djelatnosti izdato od nadležnog kantonalnog ministarstva zdravstva.

Radni tim osigurava usluge za organizacione jedinice zdravstvene ustanove vanbolničke zdravstvene zaštite koje pružaju zdravstvene usluge iz registrovane djelatnosti za 150.000 osiguranika.

Sastav tima:

1 magistar farmacije

1 farmaceutski tehničar SSS

Godišnja vrijednost naknade za program rada tima iznosi **59.900** bodova.

RB	USLUGA	SADRŽAJ USLUGE
1.	Nabavka, prijem, čuvanje i briga o zalihama lijekova, medicinskih sredstava i medicinskih pomagala	Magistar farmacije: Organizuje, koordinira i upravlja procesima nabavke i prijema, skladištenja i snabdijevanja lijekova, medicinskih sredstava i medicinskih pomagala. Farmaceutski tehničar: Učestvuje u procesima nabavke, prijema, skladištenja, ulaganja, znavljanja, praćenju rokova lijekova, medicinskih sredstava i medicinskih pomagala.
	Vođenje stručne apotekarske dokumentacije	Magistar farmacije: vodi stručnu dokumentaciju iz svoje nadležnosti. Farmaceutski tehničar: vodi stručnu dokumentaciju iz svoje nadležnosti
	Učešće u postupku nabavke lijekova	Magistar farmacije: Analizira potrebe, stanje zaliha, posebne zahtjeve za pojedine lijekove, medicinske sredstva i medicinske pomagala, te učestvuje u izradi dokumentacije potrebne za nabavku lijekova, medicinskih sredstava i medicinskih pomagala.
	Izdavanje lijeka i medicinskog sredstva za potrebe organizacionih jedinica ustanove	Magistar farmacije: Provjerava osnovne podataka o zahtjevima za izdavanje lijekova, medicinskih sredstava i medicinskih pomagala Vrši provjere vezane za zahtijevani lijek. Magistar farmacije i farmaceutski tehničar: Vrše provjere vezane za propisano medicinsko sredstvo odnosno pomagalo. Izdavanje medicinskog sredstva vrši se uz pružanje informacija o načinu primjene i demonstracijom načina primjene. Unos podataka o izdavanju lijeka, medicinskog sredstva i medicinskog pomagala, evidentiranje zahtjeva kroz bazu podataka i izrada finansijske dokumentacije.
	Praćenje i prijava neželjene reakcije na lijek	Magistar farmacije i farmaceutski tehničar: Prikupljanje podataka od zdravstvenih radnika o neželjenim reakcijama na novi lijek ili sumnji na njih, uključujući i informacije o povećanju incidencije ispoljavanja očekivanih reakcija, klinički značajnim interakcijama, zloupotrebi lijeka, predoziranju, primjeni u periodu trudnoće i dojenja, izostanku efikasnosti, kao i informacije o medicinskoj grešci. Praćenje neželjene reakcije na lijek; Unos podataka o neželjenoj reakciji na lijek u medicinsku dokumentaciju. Prijavljivanje neželjene reakcije na lijek nadležnoj instituciji.
	Unapređenje farmakoterapijskih mjera i postupaka radi racionalne upotrebe i	Magistar farmacije: Unapređenje farmakoterapijskih mera i postupaka putem informisanja doktora medicine odnosno doktora stomatologije o racionalnoj upotrebi i propisivanju lijeka, medicinskog sredstva i

	propisivanja lijeka, medicinskog sredstva i medicinsko-tehničkog pomagala	medicinsko-tehničkog pomagala u skladu sa utvrđenim indikacijama za lečenje i u skladu sa novim saznanjima o leku, medicinskom sredstvu odnosno medicinsko-tehničkom pomaganju, njihovoj primjeni, efektima i neželjenim dejstvima lijeka, utvrđenim terapijskim protokolima, kao i njihovom povlačenju iz prometa.
	Edukacija zdravstvenih radnika o čuvanju i upotrebi lijekova	Magistar farmacije: Informisanje doktora medicine odnosno doktora stomatologije i ostalih zdravstvenih radnika koji dolaze u doticaj sa lijekovima, medicinskim sredstvima i medicinskim pomagalima o ispravnom postupanju u rukovanju sa lijekovima, medicinskim sredstvima i medicinskim pomagalima. Osigurati da su informacije potrebne za sigurnu upotrebu lijekova, uključujući i pripremu i davanje, dostupne na mjestu pružanja zdravstvene zaštite.
	Izrada plana za nepredviđene događaje u slučaju nestašice lijekova	Magistar farmacije: Prati, analizira i procjenjuje rizike, te sačinjava plan za nepredviđene događaje u slučaju nestašice lijekova, medicinskih sredstava i medicinskih pomagala.
	Izveštavanje o potrošnji lijekova, medicinskih sredstava i medicinskih pomagala	Magistar farmacije: Prati, analizira i sačinjava izvještaje o potrošnji lijekova, medicinskih sredstava i medicinskih pomagala. Farmaceutski tehničar: vodi potrebnu dokumentaciju te pomaže u prikupljanju podataka za analizu i izradu izvještaja
	Upravljanje farmaceutskim otpadom	Magistar farmacije: Upravlja farmaceutskim otpadom. Farmaceutski tehničar: Učestvuje u pravilnom odlaganju medicinskog otpada.

ZDRAVSTVENA DJELATNOST	POPULACIONA GRUPA	BROJ TIMOVA	UKUPNA VRIJEDNOST USLUGA U BODOVIMA
Apoteka za VP	3317	0,02	1198

6.8. SPECIFIČNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA SPORTISTA

Specifična zdravstvena zaštita sportista

RB	USLUGA	SADRŽAJ USLUGE
1.	Edukacija zdravstvenih radnika, trenera i sportista	Specijalista - unapređenje neposredne preventivne i kurativne zdravstvene zaštite sportista u klubovima i sportskim selekcijama. Sprovodi se prenošenjem teoretskih i praktičnih saznanja i inovacija iz oblasti sportske medicine zainteresovanim radnicima angažovanim u sportu i sportskoj rekreaciji, odnosno neposrednim angažovanjem radnika dispanzera u radu medicinskih komisija, sportskih klubova i saveza.
2.	Individualni programi ishrane sportista i rekreativaca	Specijalista - intervju, određivanje energetske potrebe, izrada individualnog plana ishrane – periodizacija ishrane.
3.	Ispitivanje kompleksnih funkcionalnih i biohemijskih parametara kardiovaskularnog sistema pri situacionim testovima	Specijalista – kompleksno utvrđivanje funkcionalnih sposobnosti kardiorespiratornog sistema i biohemijskih analiza za utvrđivanje aerobne i anaerobne sposobnosti, prema specifičnosti sportske discipline u Sali, na terenu, bazenu uz analizu dobijenih rezultata, telemetrijska ispitivanja. Medicinska sestra - priprema pacijenta/ispitanika za testiranje, učestvovanje u testiranju i obrada podataka, vođenje medicinske dokumentacije
4.	Ispitivanje kompleksnih funkcionalnih parametara kardiorespiratornog sistema – direktnim metodama	Specijalista - kompleksno spiroergometrijsko utvrđivanje funkcionalnih sposobnosti kardiorespiratornog sistema na tredmilu ili ergociklu uz analizu dobijenih rezultata. Medicinska sestra – priprema pacijenta/ispitanika za testiranje, učestvovanje u testiranju i obrada podataka, vođenje medicinske dokumentacije
5.	Ispitivanje kompleksnih	Specijalista - kompleksno spiroergometrijsko utvrđivanje funkcionalnih

	funkcionalnih parametara kardiorespiratornog sistema i biohemijskih analiza direktnim metodama	spособnosti kardiorespiratornog sistema uz biohemijske analize na tredmilu ili biciklergometru i procjena aerobne i anaerobne sposobnosti uz analizu dobijenih rezultata. Medicinska sestra – priprema pacijenta/ispitanika za testiranje, učestvovanje u testiranju i obrada podataka i vođenje medicinske dokumentacije.
6.	Ispitivanje osnovnih funkcionalnih parametara kardiorespiratornog sistema uz EKG monitoring	Specijalista - utvrđivanje funkcionalnih sposobnosti kardiorespiratornog sistema putem indirektnih testova uz kontinuirani monitoring EKG tokom testa opterećenja. Medicinska sestra - priprema medicinske dokumentacije, priprema pacijenta/ispitanika za testiranje, snimanje EKG.
7.	Ispitivanje osnovnih funkcionalnih parametara kardiorespiratornog sistema- indirektnom metodom	Specijalista - utvrđivanje funkcionalnih sposobnosti kardiorespiratornog sistema putem indirektnih testova-Astrand, Bruce, Scines i drugi, uz analizu. Medicinska sestra - priprema medicinske dokumentacije, priprema pacijenta (ispitanika za testiranje i dr.).
8.	Kontrola pola	Specijalista - kontrola preparata, analiza i kontrola sertifikata takmičara dobijenih od referentne ustanove.
9.	Kontrolni sistematski pregled	Specijalista - anamneza, klinički pregled po organskim sistemima (lokalni i opšti), antropometrija, (kao kod prvog sistematskog pregleda), mala spirometrija (VK, FEVL), pregled vida, pregled sluha, stomatološki pregled, laboratorijski pregled krvi i urina (kao i kod prvog sistematskog pregleda). Astrand-ov test opterećenja na ergociklu, druga ispitivanja neophodna za procenu zdravstvene sposobnosti, ocjena zdravstvenog stanja i fizičke sposobnosti za trening i takmičenje, upisivanje u takmičarsku knjižicu, ocjena sposobnosti i ovjera iste. Medicinska sestra - utvrđivanje identiteta, pronalaženje sportsko-medicinskog kartona ili upisivanje u protokol i popuna sve potrebne prateće dokumentacije, zadata mjerenja i snimanja.
10.	Konzilijarni pregled	Specijalista - utvrđivanje zdravstvenog stanja, postavljanje dijagnoze i izbor terapijskog tretmana (sudjeluju specijalista sportske medicine i doktori drugih specijalnosti). Medicinska sestra - utvrđivanje identiteta, priprema medicinske dokumentacije za pregled, zadata mjerenja i snimanja, popuna potrebne dokumentacije. Po potrebi sudjeluju : specijalisti različitih specijalnosti (nutricionista, kardiolog, ortoped, neuropsihijatar i drugi) sa po 40 minuta.
11.	Prvi sistematski pregled	Specijalista - anamneza (porodična, lična, sportska, socijalna), klinički pregled po organskim sistemima (lokalni i opšti), antropometrija (tjelesna masa, tjelesna visina, kožni nabori-biceps, triceps, subskapularni i suprailijačni), izračunavanje BMI i procenta masti u strukturi tijela. Antropometrijska mjerenja mogu biti proširena u odnosu na starosnu dob, zahtjeve sportske discipline i druge potrebe korisnika. Mala spirometrija (VK, FEVL), EKG standardni, fakultativno stres-test EKG, testiranje sluha i ravnoteže, testiranje oštine vida i raspoznavanja boja, stomatološki pregled, laboratorijski pregled krvi (Se, Er, Le, Hb, Glu, fakultativno lipidogram, enzimi, biohemijske analize) i urina. Astrandov test opterećenja na ergociklu, druga ispitivanja neophodna za procenu zdravstvene sposobnosti, ocjena zdravstvenog stanja i fizičke sposobnosti. Medicinska sestra - opšti podaci (iz zdravstvene knjižice), telefon, zanimanje, klub, disciplina, trener, upisivanje podataka u sportsko-medicinski karton ili protokol, popunjavanje uputa i popunjavanje sve potrebne dokumentacije, zadata mjerenja i snimanja.
12.	Sistematski pregled specijalni – za sportove visokog rizika	Specijalista - uz postupke obuhvaćene ponovnim sistematskim pregledom sportista ovaj pregled obuhvata upućivanje na dodatne specijalističke preglede i njihovu analizu (internističko-kardiološki, stomatološki, neuropsihijatrijski, ORL, oftalmološki i dr.). Medicinska sestra - provjera identiteta putem sportskih legitimacija i ličnih dokumenata, upisivanje ličnih podataka u medicinsku dokumentaciju, priprema pacijenta za pregled, antropometrijska mjerenja, popuna potrebne dokumentacije.
13.	Stručno savjetodavna pomoć (sportisti, treneru, roditeljima, rekreativcima, ljekarima i dr.)	Specijalista - savjeti imaju specifičan karakter u zavisnosti od specifičnosti sportske grane, aktuelnih okolnosti u trenažnom ili takmičarskom periodu, okolnosti koje prate nastao poremećaj ili patološko stanje i dr. činilaca.
14.	Utvrđivanje morfoloških	Specijalista - utvrđivanje osnovnih morfoloških karakteristika na bazi

	karakteristika	izmjerenih i obrađenih vrijednosti od strane medicinskog tehničara koji podrazumijevaju : tjelesnu visinu, tjelesnu masu, DKN, obim tijela i ekstremiteta, indekse, izračunavanje BMI i procenata masti u strukturi sastava tijela. Medicinska sestra - potrebna mjerenja, vođenje medicinske dokumentacije, administrativno-tehnički poslovi.
15.	Utvrđivanje neuro motoričkih karakteristika	Specijalista - utvrđivanje snage, brzine, izdržljivosti, fleksibilnosti, pokretljivosti, koordinacije pokreta, brzine nervno mišićne reakcije i dr. Medicinska sestra - mjerenja koja se zahtjevaju, obrada podataka, vođenje medicinske dokumentacije, administrativni poslovi
16.	Vanredni specijalistički pregled	Specijalista - anamneza, pregled povrijeđenog ili oboljelog sportiste-ciljani, upućivanje na dodatne specijalističke, laboratorijske, rendgenske i dr. preglede, odnosno konzilijarne preglede, unošenje nalaza u medicinsku dokumentaciju, ordiniranje odgovarajuće terapije uz pisanje recepture, donošenje ocjene o sposobnosti za trening i takmičenje i upisivanje ove ocjene u takmičarsku knjižicu. Medicinska sestra - utvrđivanje identiteta, priprema medicinske dokumentacije za pregled, zadata mjerenja i snimanja i popuna potrebne dokumentacije.
17.	Zdravstveno vaspitanje iz sportsko-medicinske problematike učesnika u sportskoj rekreaciji	Specijalista - obrada teme, priprema predavanja. Predavanje je preventivnog karaktera sa obavezno pripremljenim materijalom koji se distribuira učesnicima i uvijek podrazumijeva i slobodnu diskusiju sa slušaocima.

Specifičnu zdravstvenu zaštitu sportista na 100.000. osiguranih osoba osigurava jedan radni tim u sljedećem sastavu:

- 1 doktor medicine specijalista medicine sporta ili specijalista medicine arda sa posebnom edukacijom iz sportske medicine,
- 0,5 diplomirana medicinska sestra -tehničar/viši zdravstveni tehničar,
- 1 zdravstveni tehničar SSS.

Godišnja vrijednost naknade za program rada ovoga tima iznosi 119.600 bodova.

Zavod finasira program rada tima specifične zdravstvene zaštite sportista u iznosu od 70% od ukupno potrebnih sredstva.

ZDRAVSTVENA DJELATNOST	POPULACIONA GRUPA	BROJ TIMOVA	UKUPNA VRIJEDNOST USLUGA U BODOVIMA (na teret sredstava Zavoda)
Specifična zdravstvena zaštita sportista	314524	3,15	263718

6.9. FIZIKALNA REHABILITACIJA RADNIKA NA BOLOVANJU DUŽEM OD 42 DANA

Fizikalna rehabilitacija radnika koji se nalaze na privremenoj spriječenosti za rad koja traje duže od 42 dana osigurava prevenciju invaliditeta, kao i fizikalnu rehabilitaciju, te brigu i pomoć onesposobljenim. Osnovni cilj je smanjivanje dužine trajanja bolovanja i ubrzanje osposobljavanja radnika za rad.

PROGRAMSKI ZADACI

Obzirom na iskazani interes Zavoda za smanjivanjem dužine trajanja privremene spriječenosti za rad radnika koji se nalaze na bolovanju dužem od 42 dana, zbog oboljenja koje zahtjevaju pružanja usluga fizikalne medicine i rehabilitacije javila se potreba angažovanje dodatnih kapaciteta za populaciju od **91.276** radnika.

Sastav tima:

- 1 doktor medicine specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije
- 1 fizioterapeut sa završenim prvim ciklusom VSS ili VŠS VI stepen – fizioterapeutskog smjera
- 1 okupacioni terapeut sa završenim prvim ciklusom VSS ili VŠS VI stepen
- 4 fizioterapeuta SSS
- 1 medicinska sestra/tehničar SSS
- 0,5 defektolog-logoped sa završenim prvim ciklusom VSS ili VŠS VI stepen

RB	USLUGA
1	Aktivne vježbe i vježbe protiv otpora
2	Aparaturna masaža
3	Cetvoročelijska kupka
4	Diadinamske struje
5	Dinamometrija
6	Ekspertiza socijalnog radnika
7	Elektroforeza
8	Elektromagnetna terapija
9	Elektrostimulacija mišića
10	Faradizacija
11	Funkcionalna procjena lokomotornog sistema
12	Galvanizacija
13	Grupne vježbe u sali
14	Interferentne struje
15	Intervencija kod ranih komunikacijskih teškoća
16	Intervju socijalnog radnika
17	Izometrijske vježbe – segmentne
18	Kinezi terapija kod deformacija kičmenog stuba i grudnog koša djece
19	Kinezi terapija kod djece sa deformacijom ekstremiteta
20	Kinezi terapija kod djece sa posturalnom insuficijencijom
21	Klasična elektrodijagnostika za intervacionu zonu jednog ili više nerava
22	Kompleksni kombinovani tretman skolioza
23	Kompleksni respiratorni kinezi tretman
24	Krioterapija i krio masaža
25	Laser terapija
26	Laser terapija po refleksnim zonama
27	Lokalni tretman dekubitalnih ulkusa i primjena fizikalnih agenasa po jednoj dekubitalnoj promjeni
28	Manuelna limfna drenaza
29	Manuelna segmentna masaža
30	Manuelni mišićni test po ekstremitetu
31	Mjerenje dužine i obima ekstremiteta
32	Mjerenje obima pokreta zglobova
33	Mjerenje obima pokreta zglobova kod RA
34	Obuka hoda sa pomagalom

35	Obuka pacijenta specifičnim zaštitnim položajem tijela
36	Određivanje krive I/T za jedan ili više živaca kod djece i odraslih
37	Okupaciona terapija prema kliničkim indikacijama (po tretmanu)
38	Opšte kondicione vježbe
39	Osposobljavanje u stanu bolesnika – kućno liječenje
40	Parafino, parafango – terapija
41	Pasivne i potpomognutne segmentne vježbe
42	Ponovni pregled
43	Posturalna drenaza bronhopulmonalnog trakta
44	Procjena jezičnih sposobnosti (Logoped)
45	Procjena komunikacijskih sposobnosti (Logoped)
46	Procjena predčitalačkih vještina (Logoped)
47	Procjena razvoja govora (Logoped)
48	Procjena senzorne integracije kod djece s teškoćama u razvoju
49	Procjena školskih vještina (Logoped)
50	Procjena tečnosti govora (brzopletost, mucanje)
51	Prvi pregled
52	Radno-terapijske intervencija
53	Rehabilitacijski postupci govora kod djece s posebnim potrebama
54	Skola bola u leđjima
55	Sonoforeza
56	Stimulacija ostećenih funkcija CNS specifičnim tehnikama: Vojta, Bobath, Kabath i dr.
57	Stimulativne vježbe kod riziko beba
58	Terapija govora
59	Terapija igrom sa djecom i vježbe na spravama
60	Terapija jezičnih teškoća
61	Terapija slušanja
62	Test aktivnosti svakodnevnog života
63	Transkutana nervna stimulacija (TENS)
64	Tretman infracrvenim, ultravioletnom i polariziranim svjetlom
65	Tretman lezija nervus facijalisa
66	Ultrazvuk (svi oblici aplikacija)
67	Uvježbavanje aktivnosti svakodnevnog života prema patološkom stanju
68	Vježba hoda
69	Vježbe disanja (svi tipovi)
70	Vježbe koordinacije, korekcije i automatizacije balansa i hoda
71	Vježbe za cirkulaciju donjih ekstremiteta po Allan-Burgeru
72	Vježbe za cirkulaciju kod pacijenata sa amputacijom
73	Vježbe za jačanje muskulature karličnog dna

Godišnja vrijednost ovog programa za cjelokupnu populaciju radnika Ze-do kantona koji se nalaze na privremenoj spriječenosti za rad dužoj od 42 dana iznosi 120.000,00 KM.

**REKAPITULACIJA POTREBNIH TIMOVA I SREDSTAVA ZA
PRIMARNU ZDRAVSTVENU ZAŠTITU STUDENATA, SPORTISTA NA PODRUČJU
ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA ZA 2024. GODINU**

ZDRAVSTVENA DJELATNOST	POPULACIONA GRUPA	NORMATIV TIMA	BROJ TIMOVA	GODIŠNJA VRIJEDNOST NAKNADE ZA PROGRAM	UKUPNA VRIJEDNOST USLUGA U BODOVIMA
Porodična medicina	3.317	1.800	1,84		150.754
Zdravstvena zaštita žena	1.672	10.000	0,17	113.700	19.329
Zdravstvena zaštita kod specifičnih i nespecifičnih plućni oboljenja	3.317	65.000	0,05	98.200	4.910
Laboratorijska dijagnostička djelatnost	3.317	35.000	0,09	252.400	22.716
Radiološka dijagnostička djelatnost	3.317	100.000	0,03	205.800	6.174
Ultrazvučna dijagnostička djelatnost - UVZ	3.317	40.000	0,08	80.400	6.432
Apoteka za VP	3.317	150.000	0,02	59.900	1.198
Specifična zdravstvena zaštita sportista	314.524	100.000	3,15	83.720	263.718
UKUPNO					475.231